

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Känner du min granne?

Längd: 11 min

Ålder: 15 år

Ämne: svenska, religion,
mentorskap

Språk: svenska

Produktionsland:
Sverige, 2019

Svensk distribution:
Cinebox, 2019

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: EDU0205

Nyckelord

rasism • fördomar
stereotyper
civilkurage
vänskap • svek
utanförskap

Jessica Yeboah, 25, har avslutat sina studier och gör sig redo för afterwork. Efter att ha pratat med kurskamraten Sanna har hon blivit påmind om sina föräldrars ursprung. Jessica är lite upprörd men väljer att inte säga något. Inne på restaurangen träffar hon sina klasskamrater. I mitten av konversationen får Jessica återigen höra en fördomsfull fråga som placerar in henne i ett fack. Den här gången känner hon att det går över gränsen...

Referat

Filmen inleds med att Jessica och hennes klasskamrat Sanna står i lunchserveringen och samtalar om sommarplanerna. Sanna undrar om Jessica ska resa till "hemlandet". Stämningen förändras och blir tryckt. Lite senare får Jessica veta av en annan klasskamrat att Sanna har berättat om händelsen för alla i klassen och verkade ledsen. På kvällen är det dags för afterwork och studiegänget samlas på en restaurang. Sanna ber om ursäkt för att hon berättat för alla om samtalet, men försöker samtidigt lägga över skulden på Jessica. Inne på restaurangen samtalar gänget om allt möjligt när en av kurskamraterna, Jocke, berättar en historia om en kompis från Afrika som är väldigt duktig på att dansa och menar att alla afrikaner har rytmen i blodet. Alla i sällskapet skrattar med under berättandet, förutom Jessica som ser ledsen ut. Han frågar även om Jessica känner hans granne Alex som är från Ghana och heter Mensah i efternamn. Jessica svarar

att hon inte känner honom och frågar om Jocke känner hennes granne som heter Ola Andersson. Det blir tyst i sällskapet och filmen hoppar till senare under kvällen när de gått över till dans på någon klubb. Jessica och en av kompisarna står i baren när kursaren Anders går förbi och ser sur ut. Jessica följer efter honom ut och frågar vad det handlar om. Det visar sig att de har pratat ihop sig och tycker att Jessica betett sig illa, anklagat dem för att vara rasister och att det är hennes fel att Sanna gått hem. Det hela urartar och slutar med att Jessica knuffar till Jocke så han faller baklänges. Jessica får inte komma tillbaka in på klubben. Hon går ensam därifrån.

Arbeta med filmen

Känner du min granne?

Före filmvisning

För att eleverna ska få ut mer av filmen och kunna fokusera på rätt saker är det bra att redan innan ni ser filmen diskutera vad som menas med fördomar och stereotyper. Låt gärna eleverna sitta i grupper och diskutera utifrån följande frågeställningar.

- Vad är en stereotyp? Kan du ge något exempel?
- Vad menas med fördomar? Kan du ge exempel?
- Kan du komma på något exempel då du själv haft fördomar?
- Har du råkat ut för att andra haft fördomar om dig?

Frågor efter filmvisning

---

1. Vad är det Jessicas kompis Sanna säger i konversationen vid lunchstället som gör att Jessica reagerar?
2. Vad vill Sanna säga till Jessica innan de går in på restaurangen? Vad är det hon menar?
3. Vad är det Jocke berättar som gör att Jessica reagerar?
4. Vad tror du att Jessica tänker i scenen där ljudet sänks och kameran sveper runt lokalen?
5. Vad är det för fråga som Jocke ställer till Jessica? Hur svarar Jessica på det?
6. Varför tror du att kompisarna reagerar så starkt på hennes motfråga? Varför pratar de ihop sig mot Jessica?
7. Vilka stereotyper lyfts fram i filmen?
8. På vilket sätt tycker du att de olika karaktärerna i filmen har fördomar om andra?
9. En av kurskompisarna verkar stå Jessica närmre och tycker att de andra säger knasiga saker. Vad tycker du om hennes karaktär? På vilket sätt är hon ett bra stöd och på vilket sätt är hon inte det? Skulle hon kunnat agera annorlunda?
10. Anklagar Jessica någon gång under filmen någon för att vara rasist?
11. Är det skillnad mellan att vara fördomsfull och rasistisk?

Arbete efter filmen

Övning

Bland frågorna finns ett flertal som lämpar sig för diskussioner i grupper. Vi rekommenderar därför att börja med att eleverna sitter i grupper och diskuterar frågorna tillsammans och att ni därefter lyfter upp det i helklass. Efter det finns nedan några förslag på ytterligare fördjupning.

1. Fortsätt diskussionen om begreppen stereotyper och fördomar och lägg till begreppet rasism. Förekommer det i filmen? Ge exempel från olika scener. Jessica säger aldrig att någon är rasistisk. Varför menar de andra att hon anklagat dem för det? Tycker ni att det förekommer rasism?
2. Rollspel – dela in eleverna i grupper och låt varje grupp spela upp en scen ur filmen, fast på ett nytt sätt. De ska låta en eller flera av karaktärerna agera annorlunda för att få ett bättre utfall. Följ upp varje scen med en utfrågning av karaktärerna. Övriga i klassen får ställa var sin fråga till någon, exempelvis hur de kände sig i situationen eller varför de agerade på ett visst sätt? Avsluta med att gruppen får motivera sina ändringar.
3. Diskutera civilturage och att våga säga ifrån. Utgå gärna ifrån den kurskamrat i filmen som verkar känna Jessica bäst. Kunde hon agerat annorlunda i någon situation? Är det svårt att vara den som säger ifrån när någon annan blir illa behandlad? Vad menas med civilturage?
4. Fortsättningen – Hur vill ni att berättelsen fortsätter? Låt eleverna skriva en text om eller dramatisera en fortsättning där de beskriver vad som händer senare under kvällen och/eller under nästa dag. Hur agerar de olika karaktärerna? Vad känner de? Diskutera gärna vilken effekt valet av berättarperspektiv kan få.

Sök vidare

Känner du min granne?

Länktips

SO-rummet

SO-rummets avdelning för etik och moral med texter och länkar till artiklar, filmer och podcasts.

UMO

På UMO:s webbplats kan ni läsa om vad mobbning är och få tips och stöd.

ARA

Föreningen ARA reder ut viktiga begrepp, fördomar

Föreningen ARA reder ut viktiga begrepp, stereotyper

Röda korset

Enkelt om fördomar och stereotyper från röda korset

SVT

Forskare berättar om vardagsrasism

Läroplanskoppling

Känner du min granne?

Filmen "Känner du min granne" passar bra för undervisning i ämnena svenska och religion samt värdegrund i samband med mentorskap i grundskolan och gymnasiet. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gy11, se www.skolverket.se.

Från skolans mål i lgr11

Skolans mål är att varje elev

- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och

Svenska, åk 7-9, Lgr11

Berättande texter och sakprosatexter

- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter.
- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.

Tala, lyssna och samtala

- Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.

Dessutom finns följande formulering i syftesbeskrivningen för ämnet svenska i grundskolan:

- "I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden."

Religion, åk 7-9, Lgr11

Identitet och livsfrågor

- Hur olika livsfrågor, till exempel meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen.

Etik

- Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, till exempel konsekvens- och pliktetik.
- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

Svenska 1, 100p, Gy11

Centralt innehåll

- Centrala motiv, berättarteknik och vanliga stildrag i fiktivt berättande, till exempel i skönlitteratur och teater samt i film och andra medier.

Svenska, syfte, Gy11

Följande formulering i syftesbeskrivningen för ämnet svenska i gymnasieskolan passar in vid arbetet med filmen:

- "Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt film och andra medier som källa till självinsikt och förståelse av andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar och föreställningsvärldar. Den ska utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv."